

N:o 187.

Af Herr A. P. Bäckström: Om anslag till utvidgning af skolan i Luleå till ett på båda linierna fullständigt elementarläroverk.

Under förflutna riksdagar hafva då församlade Rikets Ständer genom frikostiga anslag till elementarläroverken beredt rikets innevånare tillfälle att i grannskapet af hemmet erhålla fullständig elementarundervisning för sina söner, så att för närvarande fyra län hafva hvartdera tvänne fullständiga elementarläroverk och öfriga län, med undantag af Norrbottens, hvartdera ett lika beskaffadt läroverk. Vid denna läroverkens utvidgning har således endast det nordligaste, till vidden största men till naturförmåner mindre gynnade län icke kommit i åtanke. Visserligen har Luleå skola utvidgats till ett på reallinien fullständigt läroverk, men så länge det för inträde i Statens och kyrkans tjänst erfordras insigt uti de döda språken, så vilja föräldrar helst gifva sina söner en sådan elementarbildning att de derifrån icke utestängas. Genom läroverkets ofullständighet nödgas nemligen föräldrar, som dertill hafva tillgångar (och för andra kan det icke komma i fråga), att sända sina söner till närmaste fullständiga läroverk, som är uti Umeå, på ett afstånd af 30 mil från Luleå, och på en väglängd af 45 mil och derutöfver från Haparanda och deromkring liggande ort. Hvilka stora olägenheter och bekymmer, oafsedt de förökade kostnader som detta medför för föräldrar och målsmän, inses lätt af hvar och en, som med allvar deråt vill egna någon uppmärksamhet, och många gryende anlag hindras derigenom i sin utveckling endast af brist på tillgångar. Men ett annat för Norrbottens län eget förhållande bör härvid äfven tagas i öfvervägande, nemligen innevånarnes olika nationaliteter. Innevånarne i norra delen af länet utgöras af finnar, hvilka med högst få undantag endast tala och förstå finska språket, likasom uti andra delar af länet endast lappska språket är det allmänna. Ut i dessa delar af länet, hvars folkmängd utgör öfver 25 procent af länets folknnummer, måste presterskapet, för att kunna förrätta sin tjänst, förstå och obehindradt tala befolkningens språk, och hvarföre uppkommande prestledigheter ofta nog icke kunna ersättas förr än efter längre tids förlopp af brist på tjenliga sökande. Samma förhållande inträffar äfven med examinerade folkskolelärare, och det vore derjemte önskligt och säkerligen till både allmän och enskild nytta, om såväl militäre

som civile tjänstemän vore mäktige det språk, som talas af befolkningen inom tjänstgöringsdistriktet. Om det inom länet finnes ett fullständigt elementarläroverk, så vore föräldrar, tillhörande nämnda nationaliteter, i tillfälle att förskaffa sina söner sådan elementarbildning, som fordras för att vinna inträde såväl i Statens som i kyrkans tjänst, och de nu ofta förekommande ofvanförmälda olägenheterna skulle derigenom småningom upphöra. Det synes äfven obilligt att Norrbottens län ensamt skall sakna en så viktig och välgörande anstalt, som på det allmännas bekostnad tillgodokommit alla öfriga län i riket, enär ynglingar tillhörande förstnämnda län måste färdas 30 à 45 mil och derutöfver ända till 60 à 70 mil från hemmet för att erhålla en lika beskaffad undervisning, som öfriga länens barn erhålla, snart sagdt i närmaste stad, eller åtminstone i någon inom länet centralt belägen stad, der det finnes fullständigt läroverk, och en gifven följd häraf är att den högre och fullständiga elementarundervisningen är stängd för de mindre bemedlades söner inom det aflägsna länet. Då länets innevånare i förhållande till sina tillgångar draga sin andel uti kostnaderna för det allmänna lika med rikets öfriga innevånare, så synas billighet och rättvisa fordra, att de uti ifrågavarande afseende äfven få tillgodonjuta samma fördelar som befolkningen inom andra af naturen rikare lottade delar af riket.

För att ådagalägga det verkliga allvar, hvarmed länets innevånare omfatta frågan om läroverkets utvidgning, får jag anföra: att när Luleå skola utvidgades till fullständigt elementarläroverk på reallinien, och det gamla skolhuset befanns dertill ega för inskränkt utrymme, samt då all anledning var för handen att läroverket snart nog skulle blifva fullständigt äfven på klassiska linien, så beslöto Luleå stads innevånare att låta uppföra ett nytt läroverkshus af sten med tillräckligt utrymme, och har denna byggnad, som redan under några år begagnats, kostat staden omkring 40,000 R:dr, utan att något bidrag dertill erhållits af statsmedel och endast 3,000 R:dr ifrån stiftets byggnadskassa. Derjemte har länets förlidit år församlade landsting beslutat att hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om Luleå läroverks utvidgning till fullständigt på båda linierna, och dervid förbundet sig, för den händelse en sådan utvidgning icke på annat vilkor kunde erhållas, att bekosta aflöningen till en lektor, intill dess denna utgift öfvertages af staten, dock högst för fem års tid. Allt detta visar, att så väl Luleå stads som länets innevånare i öfrigt lifligt intressera sig för läroverkets utvidgning och djupt känna behovet och vigten deraf för ortens framtida utveckling, och de hysa derföre det hopp att Riksdagen behjertar den undantagsställning, i hvilken de för närvarande befinna sig i afseende på elementarläroverket, helst till dettas fullständigande endast fordras aflöning till tvänne lektorer, en summa som ganska obetydligt inverkar på statsutgifterna, helst af de besparingar, som uppkomma genom indragning af lärarelönerna för Luleå och andra elementarläroverks första klass, något torde kunna dertill användas.

Derjemte får jag såsom bilagor och ytterligare skäl till denna framställning bifoga: a) Norrbottens läns landstings underdåniga ansökning, med anhållan att Kongl. Maj:t täckes afgifva nådig Proposition till Riksdagen om Luleå läroverks utvidgning,

samt b) underdånigt utlåtande af läroverkets eforus, Herr Biskop Beckman, öfver Luleå läroverkskollegii underdåniga ansökning, att för nu pågående läseår få meddela undervisning i 6 klasser äfven på klassiska linien, och hvilket underdåniga utlåtande äfven bekräftar behovet af läroverkets utvidgning.

Med anledning dels af hvad jag här ofvan anført och dels af hvad de bifogade bilagorna innehålla, får jag vördsamt anhålla:

att Riksdagen ville anslå medel till aflöning för tvänne lektorer vid Luleå, nu endast på reallinien fullständiga elementarläroverk, samt, om detta bifalles,

att nämnda läroverk må förklaras för fullständigt elementarläroverk i båda linierna från och med nästa läseårs början, med vilkor att landstinget, enligt åtagande, bekostar aflöning till en lektor intill den tid, då den vid denna riksdag blifvande statsreglering tager sin början.

Eller, om detta icke kan bifallas,

att Riksdagen ville anslå medel till aflöning för tvänne lektorer vid Luleå elementarläroverk, hvaraf aflöningen till en lektor utgår från och med år 1871 och aflöningen till den andra från och med år 1875, samt, om detta bifalles,

att nämnda läroverk må förklaras för fullständigt elementarläroverk å båda linierna från och med nästa läseårs början, med vilkor att landstinget, enligt sitt åtagande, bekostar aflöningen till en lektor till och med år 1874.

Om remiss till Stats-Utskottet anhåller jag vördsammast.

Stockholm den 29 Januari 1870.

A. Bäckström.

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Det är icke blott de ekonomiska angelägenheterna, som varit föremål för Eders Kongl. Maj:ts nådiga omtanke. Eders Kongl. Maj:ts undersåtars andliga välbefinnande har i icke mindre grad varit omhuldadt med Eders Kongl. Maj:ts oafåtliga uppmärksamhet. Norrbotten har härutinnan icke utgjort något undantag. Länet har tvärtom haft att fagna sig åt en väsendtlig förbättring i undervisningsväsendet, i det

att Lule elementarläroverk vunnit fullständig utvidgning å re la linien. Länets innevånare underskatta icke värdet och vigten af denna förbättring, som på sin tid fyllde ett länge och kämbart erfaret behof. Men den menckliga utvecklingen är sådan, att knappast har *en* brist blifvit afhjelpat, förrän en annan uppstår och kräfver uppmärksamhet. Om detta är fallet i rent materielt hänseende, i huru mycket högre grad skall icke det intellektuella lifvet erfordra förbättringar i de vilkor, som utgöra medel för *dess* utveckling. Erfarenheten är äfven i denna riktning en oafvislig läromästare. Om erfarenheten på andra trakter af vårt land påkallat en förbättring i utsträckningen af elementarundervisningen, är Norrbotten icke så långt efter rikets öfriga län i vetgirighet, att icke äfven det gjort samma erfarenhet. Och Norrbottens egendomliga förhållanden, hvad *dess* befolknings nationalitet angår, göra denna erfarenhet måhända ännu mera befallande än i någon annan del af riket. Också har hittills gång efter annan fråga uppstått huru de plågsamt erfarna bristerna skulle kunna afhjelpas. Lule läroverks-kollegium har yttrat sig om frågan, länets representanter vid flera riksdagar hafva sökt att få de skäl behjertade, som tala för en utvidgning af elementarundervisningen i länet, Norrbottens landsting har redan förut, jemte Luleå stadsfullmäktige och läroverks-kollegium, vågat att i underdånighet fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet på denna omständighet. De skäl, som derfor varit åberopade, äro fortfarande desamma, men de framträda för hvarje år mera starka, mera öfvertygande, mera oafvisliga, och af denna orsak har Norrbottens läns landsting äfven detta år icke ansett sig kunna blunda för ett behof, till hvars afhjelpande den allmänna rösten i länet uppfordrar det.

Landstinget, såväl som hvar och en af länets innevånare, gör sig den frågan, hvarföre Norrbotten skall utgöra det enda undantaget från statsmakternas omhuldande i ett ämne, som just är det aldram viktigaste och som onekligen gifver vårt land anseende framför de flesta andra länder. Norrbottens afskilda läge, *dess* stora utsträckning och det stora afståndet till fullständiga elementarläroverk synes dock heldre tala för önskligheten af oberoende i detta fall. Visserligen är detta län bland de minst folkrika, men afser man de områden, som omgifva de olika elementarläroverken, finnas trenne sådana, i hvilka folkmängden understiger Norrbottens, äfvensom fem högre elementarläroverk, enligt statistiska uppgifter för år 1865, i förhållande till folkmängden äro mindre anlitade än Luleå elementarläroverk. Och detta, oaktadt det sednare arbetar under de ogynnsamma förhållanden, som uppkomma genom *dess* ofullständighet på klassiska linien. Det har nemligen visat sig, att för närvarande samtliga elever, så när som på fyra, begagna sig af klassiska linien, men då undervisning i de döda språken icke meddelas längre än till och med femte klassen, äro alla elever på denna linie nödsakade att vid annat läroverk söka den undervisning, som är dem, genom mycket stor sparsamhet från statens sida, förmenad vid länets eget. Landstinget kan icke ingå i någon pröfning af den frågan, huruvida denna öfvervägande riktning åt klassiska linien är nyttig och önskvärd. Landstinget anför det blott som ett faktum, hvilket i enlighet med den nuvarande organisationen af våra läroverk och de videtur,

som fordras för inträde på tjänstemannabanan, är fullt berättigadt. Till följd af denna böjelse för studium af de döda språken bevista för närvarande omkring 30 elever från detta län Ume läroverk och 14 elever åtnjuta ändock enskild undervisning af lärare vid Luleå läroverk, i de ämnen i hvilka undervisning på statens bekostnad icke meddelas vid de på klassiska linien ofullständiga läroverk. Denna tillökning från annat län har börjat vålla någon olägenhet vid Ume läroverk, i det att dess skollokal redan är otillräcklig för antalet elever. Det tvång, som uppstått för skolynglingar från detta län att bevista läroverk på så stort afstånd, verkar hämmande för förverkligande af den vackra tanken, att undervisningen är lika tillgänglig för barn af hvilket förmögenhetsvilkor som helst. Ty hvad som med lätthet kunnat verkställas af en fader, då skolan befann sig i hans närhet, nemligen att underhålla sin son med kost och att utan kostnad kunna fortskaffa honom in till skolan, detta skall det större afståndet för honom omöjliggöra. Tyvärr visar sig äfven det nedslående förhållandet, att på omkring 30 år icke mera än 5 söner af allmogesmän från detta län så länge fullföljt sin skolgång, att de kunnat undergå studentexamen. Härigenom har tjänstemannaklassen i detta län icke kunnat rekryteras från den jordbrukande klassen, hvilket icke kunnat föröka förtroendet emellan de olika samhällsklasserna inom länet. Tillfället till undervisning skall sålunda vara beröfvadt en mindre bemedlad yngling, på samma gång som mångt lofvande anlag derigenom icke erhåller den utveckling, naturen ämnat detsamma. Svårigheten att få god tillsyn för en son i en ålder, då ett vaksamt öga är mer än annars behöfligt, skall otvifvelaktigt afskräcka många föräldrar att sända sina söner till en ort, som är dem obekant och alltför aflägsset belägen. Till dessa olägenheter kommer en redan antydd omständighet, som är egen för Norrbotten, nemligen olika nationaliteter. Den finska och lappska befolkningen, som till ganska hög procent ingår i Norrbottens folknúmerär, saknar icke statens skydd och vårdande hand, men har hittills i såväl rättsligt hänseende som hvad angår läkarevård och andlig uppbyggelse varit mindre lyckligt lottade, derigenom att de personer, som haft dessa uppgifter sig förelagda, i allmänhet icke varit och, med undantag af presterna, icke äro så hemmastadda i folkets eget språk, att de kunnat eller kunna meddela sig med detsamma utan tolk. Härigenom hafva mycket missförstånd, mycket obehag, stor tidsutdrägt och äfven många oförrätter uppstått och tillskyndats de främmande nationaliteterna, och dessa olägenheter skola säkerligen länge kvarstå, om icke möjligheten att få den till dessa poster erforderliga undervisning så billig som möjligt. Det var väl en af behofvet påkallad föreskrift, att tjänstemän hos de främmande nationaliteterna skola vara kunnige i dessa befolkningars språk, men sedan återstår att få kompetente sökande, och landstinget befarar, att icke få svårigheter dervid skola uppställa sig och gäcka författningens bokstaf och mening. Under intrycket af alla dessa skäl har landstinget, som tillföre sett sina bemyndanden för ett fullständigt läroverk i Luleå tillintetgjorda, och som behjertat den ovanliga omständigheten, att Luleå stad nästan utan bidrag af någon annan till en kostnad af mer än 40,000 R:dr uppfört läroverksbyggnad, fattat det beslut att anslå lön

till en ny lektor vid nämnda läroverk. Landstinget har fattat detta beslut icke utan en smärtsam känsla, att detta, det fattigaste länet i riket, skall vara nödsakadt att sjelf bekosta lärare, under det att andra län, äfven de rikaste, hafva alla lärare på statens bekostnad, men landstinget har gjort det i den förhoppning, att det derigenom skall underlätta den så behöfliga utvidgningen af Luleå läroverk med 2:ne lektorer och under det mindre glädjande antagandet, att Riksdagen icke på andra vilkor skulle vilja lemna sitt bifall till läroverkets utvidgning till fullständigt äfven på klassiska linien. För att vinna detta mål vänder sig nu Norrbottens läns landsting till Eders Kongl. Maj:t med en underdånig anhållan, att Eders Kongl. Maj:t, som säkerligen skall behjerta de skäl, hvilka nu blifvit af fullaste öfvertygelse anförda, täcktes till näst sammanträdande Riksdag aflåta nådig proposition om Luleå elementarläroverks fullständiga utvidgning på klassiska linien, under tillkännagifvande att landstinget skall bekosta aflöningen till en lektor, intilldess denna utgift öfvertages af Staten, dock högst för 5 år.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärdar,

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

Underdånigste och tropligtigste undersåtar

Norrbottens läns landsting,

genom

Luleå i September 1869.

S. P. Bergman.

G. Ullman.

Vidimeras

J. Engström.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Till mig, i egenskap af eforus, har genom Luleå läroverks rektor blifvit inlemnad hosföljande underdåniga skrifvelse, med begäran att den af mig måtte till Eders Kongl. Maj:t frambäras och i underdånighet förordas.

Då ärendet icke kan anses vara af onskild natur, utan af betydelse såväl för Luleå läroverk som den trakt, inom hvilken detta läroverk närmast utöfvar sin verksamhet,

samhet, har jag icke ansett mig otillständigt att i underdånighet bringa det under Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och derjemte yttra några ord angående dess betydelse.

Luleå läroverk är det enda fullständiga inom Norrbottens ganska vidsträckt område. Dess afstånd från närmaste fullständiga läroverk, Umeå, är omkring 30 mil, halfva afståndet således 15. Ungefär på lika afstånd från Luleå ligger Haparanda. För innevånarne på en kuststräcka af 30 mil är således Luleå läroverk det närmaste fullständiga. Så är det äfven för Piteå, Luleå, Kalix och Torneå elfdalar, hvilka ett stycke uppåt landet äro temligen rikt befolkade. Det synes således, som skulle ett fullständigt läroverk härstädes vara af behofvet påkalladt.

Nu är Luleå läroverk visserligen ett fullständigt läroverk, men endast på real-linien. De ynglingar från ofvan omnämnda distrikt, hvilkas bestämmelse är att utöver femte klassen fortsätta studierna på klassiska linien, måste följaktligen öfvergå till ett annat läroverk än Luleå. Med en sådan utsigt måste föräldrar, som icke bo i staden Luleå eller alldeles i dess närhet, draga i betänkande att skicka sina för klassiska linien bestämda söner till detta läroverk, då det icke utan skäl anses som en fördel, om ynglingarne få afsluta sin kurs vid det läroverk, der de gjort de förberedande studierna i de lägre klasserna. Häraf förklaras tillräckligt det ringa antalet af lärjungar vid Luleå läroverk. Detta antal växte regelmässigt ända till slutet af år 1865, det vill säga så länge man hyste någon lifligare förhoppning att åt läroverket vinna fullständighet äfven på klassiska linien. Nyssberörda år egde läroverket 98 lärjungar. Sedan detta hopp begynt förblekna, har antalet lärjungar år för år nedgått och utgjorde vid slutet af nästlidna läseår 74. Osannolikt förefaller icke, att lärjungeantalet kommer att än ytterligare nedgå, derest läroverket icke erhåller befo-genhet att äfven på klassiska linien fullfölja undervisningen till mognads måttet.

Det synes icke fullt tillfredsställande, att staten för ett dylikt fåtal af lärjungar aflönar ett så stort antal lärare, som det, hvilket är uppfördt å Luleå läroverks ordinarie stat, om ock detta antal efter första klassens skedda indragning kommer att nedgå till 9. Sistnämnda antal kan å andra sidan svärligen förminskas, utan att tillintetgöra läroverkets förmåga att fullgöra sin förbindelse såsom på real-linien fullständigt läroverk. Deremot har kollegium ansett för sig möjligt att utan tillökning af hittills varande lärareantal fullgöra de fordringar, som böra ställas på ett äfven på klassiska linien fullständigt läroverk, samt i enlighet dermed dristat i underdånighet framställa den önskan att åtminstone under nästa år på försök åt läroverket få bibehålla den lärare, hvilken eljest antagligen genom första klassens indragning skulle komma att läroverket frångå. Fåtaligheten af lärjungar på reallinien — de voro vid sistförflutna termins slut blott 8 och komma sannolikt nästa termin att blifva än färre — samt den fullständiga saknaden af sådana i flera af läroverkets öfre klasser lemna rum för sammanslagningar, genom hvilka ofvanberörda möjlighet kan beredas.

Utan att våga tillmäta mig något omdöme, huruvida ur författningens synpunkt den sålunda föreslagna åtgärden kan vara godkännelig, har jag ansett mig, såsom eforus för det ifrågavarande läroverket, pliktig att i underdånighet för Eders Kongl. Maj:t framlägga förhållandet, till det afseende Eders Kongl. Maj:t i nåder kan finna för godt deråt egna.

Med djupaste vördnad, nit och trohet framhärdar,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste tjenare och undersåte

A. F. Beckman.

Hernösand den 6 Juli 1869.

E. A. Tjerneld.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Till Luleå läroverkskollegium hade under den 19 Mars 1869 hosgående, i underdånighet bifogade skrifvelse (Bil. 1) ingått, med begäran om dess befrämjande af den i åberopade skrifvelsen uttryckta önskan, det måtte lärjungar på klassiska linien vid läroverket få kvarstadna, intilldess de vunnit det kunskapsmått, som erfordras för att vid annat läroverk kunna aflägga fullständig maturitetsexamen.

Detta ärende togs nu i behörigt öfvervägande, och stadnade kollegium, som förklarade sig fortfarande vidblifva sin redan förut i underdånighet uttalade åsigt, att fullständig undervisning på båda linierna för framtiden och under förutsättning af ökad lärjunge-numerär icke kan med nuvarande lärareantal bestridas, i det beslut (se Bil. 2) att med fästadt afseende på denna begäran till Eders Kongl. Maj:t ingå med underdånig anhållan, det täcktes Eders Kongl. Maj:t för detta ändamål i nåder bevilja Luleå läroverk ett anslag af *tvänne* lärarearfvoden.

Då emellertid ytterligare skrifvelse (Bil. 3) i ämnet från vederbörande föräldrar och målsmän till rektor ingått med förfrågan härjemte, *huruvida de i högre*

klasser på humanistiska linien redan befintliga lärjungar för nästa läseår kunde hoppas härstädes få undervisning, så förklarade sig kollegium så mycket villigare att gå denna önskan till mötes, som detsamma å ena sidan ansåg sig kunna meddela ifrågavarande undervisning för nästkommande läseår, förutsatt nemligen att Eders Kongl. Maj:t, med fästadt afseende på för handen varande förhållanden, täcktes i nåder bevilja läroverket rättighet att, oaktadt nedersta klassen numera blifvit indragen, ändock för nästa läseår få bibehålla samma lärareantal som hitintills; och å den andra sidan läroverket i dess nuvarande form, såsom endast på reallinien fullständigt, enligt kollegii åsigt icke uppfyllde sin bestämmelse.

Och vågade kollegium i sammanhang härmed för sin del i djupaste underdånighet tillika fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på läroverkets behof af rättighet att till universitetet dimittera ynglingar äfven på klassiska linien.

Med djupaste undersåtlig vördnad, trohet och nit framhärdar,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste undersåte

C. J. Backman,

t. f. Rektor vid Luleå högre elem.-läroverk.

Luleå den 29 Maj 1869.

(N:o 22) Bil. 1.

Till rektor och kollegium vid Luleå läroverk.

På grund deraf, att under flere riksdagar motioner blifvit väckta om skolans härstädes utvidgning på den humanistiska linien, utan att något resultat deraf vunnits, och föga hopp synes vara för handen att, ännu på flera år, denna länge närda önskan skall, å ort som vederbör, vinna gehör, är det som undertecknade ödmjukast anhålla, att rektor och kollegium måtte hos läroverkets eforus understödja den begäran, att våra ynglingar, som hafva genomgått de härvarande fem klasserna på den humanistiska linien, måtte — för undvikande af de dryga omkostnader som afståndet till ett annat läroverk medför — få stadna kvar, tills de hafva vunnit det

kunskapsmått, som fordras för att, vid ett annat läroverk, taga fullständig maturitets-examen. De talande skälen derföre äro förut vid riksdagsförhandlingarne tillräckligt motiverade, hvarföre ett upprepande deraf anses öfverflödigt. Anmärkas må dock, att flere ynglingar från härvarande läroverk — till följd af de grundliga studier de här erhållit — efter ett eller annat års vistande vid ett fullständigt läroverk — tagit sin maturitetsexamen. Och hvarföre skulle icke — om lärarne och lärarekrafterna det medgifva utan intrång på de öfrigas undervisning — denna tid kunna användas här, då derigenom många ynglingar ifrån detta vidsträckta län, hvilka nu bäfva för de långa resorna till ett fullständigt läroverk, skulle vända sig åt den humanistiska bildningen?

Att rektor och kollegium i denna sak göra allt hvad på dem ankommer, derpå hoppas de som vördsamt teckna sig.

Luleå den 19 Mars 1869.

J. J. Sundgren.

A. R. Lundblad.

Benj. Forsberg j:or.

Joh. E. Johansson.

Oskar Burman.

Em. Östling.

A. A. Stecksén.

Comm. & v. Pastor.

Paul Govenius.

J. A. Huss.

C. F. Espelund.

Herman Öbom.

N. E. Bergström.

Enär en sådan anordning af undervisningen, som i ofvanstående skrift omförmäles, är för föräldrar och målsmän på det högsta önskelig och af behovet påkallad, så kan jag icke annat än instämma i ansökningen och önska den framgång.

Som ofvan.

S. P. Bergman.

Bil. 2.

Protokoll, hållet uti läroverkskollegium vid Luleå elementar-läroverk den 25 Mars 1869.

S. D. Föredrogos tvänne skrivelser till rektor och kollegium, med förfrågan huruvida kollegium för sin del ville understödja den begäran, att lärjungarne ofvorn klass V

klass V, äfven på humanistiska linien, skulle få här fortsätta sina studier; och beslöts med anledning häraf, det ville kollegium så till vida understödja denna begäran, att detsamma skulle till Kongl. Maj:t ingå med underdånig begäran, att, ifall första klass nu till nästa höst indroges, ett vikariearfvode för en lärare utöfver det nuvarande lärareantalet måtte i nåder beviljas, eller, om första klass fortfore, sådant för tvänne lärare beviljades, anseende kollegium, att undervisningen endast under sådant vilkor kunde behörigt på båda linierna bibringas. Och skulle rektor uppsätta förslag till underdånig skrifvelse i ämnet.

In fidem
C. J. Backman,
t. f. Rektor.

Bil. 4.

Utdrag ur protokollet, hållet i läroverkskollegium vid Luleå elementarläroverk den 27 April 1869.

§ 1.

S. D. — — — — —
— — — — —
— — — — —

§ 2.

Framställer Rektor, med anledning af vederbörande föräldrars och målsmäns förnyade förfrågan, huruvida deras söner för *nästkommande läseår* här kunde få åtnjuta undervisning, följande proposition:

Anser kollegium, att den undervisning, som erfordras för båda linierna under *nästa läseår* kan med ökning af *en* lärare bestridas?

Svar: Ja!

Anser sig kollegium vilja under sådant vilkor åtaga sig äfven den klassiska liniens undervisande under nästkommande år, om Kongl. Maj:t skulle i nåder tillställa, att ynglingar på klassiska linien ofvom klass V finge tillåtelse här kvarstadna?

Svar: Ja!

Kollega J. Sahlin anmälde, att han ville härtill för sin del gifva sitt bifall, men med vilkor att de lärjungar, som enligt stadgan äro fullt berättigade till undervisning, i främsta rummet tillgodosågos.

In fidem
C. J. Backman,
t. f. Rektor.

Bil. 3.

Till rektor och kollegium i Luleå läroverk.

Undertecknade få härmedelst hos kollegium ödmjukast förfråga oss, om och huruvida våra vid läroverket varande söner ega någon förhoppning att vid läroverket för nästkommande år få fortsätta sina studier, utan att behöfva flytta till annat läroverk, och anhålla vi, att läroverkskollegium i och för denna sak godhetsfullt ville befrämja denna vår begäran.

Luleå den 27 April 1869.

*Oskar Burman.**Herman Öbom. P. W. Svenonius. C. F. Espelund. Em. Östling.*

Att förestående afskrifter äro lika lydande med de i Kongl. ecklesiastik-departementets expeditiions arkiv förvarade handlingar, betyggar

Stockholm den 7 December 1869.

Ex officio

F. A. Westerling,

Registrator i Kongl. eckl.-dep:s exp.